

„Az igazság megszállottja vagyok...”

Interjú José Rodrigues dos Santos-szal, a világhírű portugál íróval, aki új műfajt teremtett a tudományos krimik világában

A Salamon kulcsa című, hetedik magyarul megjelent könyvében ugyanazt a témát boncolgatja, mint a nagysikerű Isteni formulában. Lebilincselően izgalmas történetbe ágyazva, a korábbi regényekből jól ismert Tomás Nohora professzor történetén keresztül tárja elénk a tudat, az anyag és a valóság birodalmán túl mutató összefüggéseket, a végső talányt, hogy van-e élet a halál után? Mióta és miért foglalkoztatja ez a sok tudományos vitát is kiváltó kérdéskör?

JRS: Néhány évvel ezelőtt fogott meg a kérdés: mi történik, miután meghalunk? A különböző egyházak válaszai nem érdekeltek, a tudomány válasza viszont annál inkább. Kutatni kezdtem a témában, így találtam rá a halálközeli élmény jelenségére. A szíveállást túlélő betegek tizenöt százaléka arról számol be, hogy a testét maga mögött hagyva egy alagútba jutott, és az alagút végén fényt látott. A fényből valaki, angyal vagy eltávozott családtag, üdvözölte őt, látta az életét leperegni a szeme előtt. Miután az, aki az imént üdvözölte őt, azt mondta: „Menj vissza, a Te idő még nem jött el!”, az élmény véget ért, és visszatért a testébe. Az orvosok egyetértenek abban, hogy ezek a betegek valószínűleg gondolják

ezeket az élményeket. Engem az érdekel, hogy mit is jelenthet ez. Vajon valóban van lelkünk, amely képes elhagyni a testünket? Vagy hallucináció az egész? Valójában mi történik a halálközeli élmények alatt?

A Salamon kulcsa tudományos témája a kvantumfizika, amelyet nem könnyű közérthetően beágyazni a regény szövevényes, misztikus és olykor ezoterikus történetébe. A regény megírása előtt sok időt töltött a tudományos tézisek megismerésével?

JRS: Úgy hiszem, a kvantumfizika lehet a kulcs a halálközeli élmények megértéséhez. Sok időt töltöttem a tanulmányozásával, miután egy kanadai fizikus rádöbbenett a Bell-egyenlőtlenség metafizikai jelentésére, például amikor Istennel, vagy a halál utáni élet lehetőségével foglalkozunk. Számomra a téma középpontjában a jól ismert kétréses fénykísérlet áll, amiről részletesen írok a Salamon kulcsában is. A jelenség, amit még Einstein sem tudott megmagyarázni, és ami máig foglalkoztatja a tudósokat, talán a legtitokzatosabb tudományos probléma, amit még nem sikerült megfejteni. Világosan rámutat, hogy a tudat képes formálni a valóságot. Einstein ezt nem tudta elfogadni, egyszer azt mondta: „Nem tudom elhinni, hogy a Hold nem létezik, amikor nem nézi senki,” ugyanis ez az, amit a kétrés-kísérlet megmutat. Einstein kifejezését használva, a valóság csak szellemkép, ami akkor önt valódi formát, amikor egy tudat megfigyeli. Amikor nincs tudatos megfigyelő, az egész nem is létezik – jobban mondva újra szellemképpé válik. Ennek a magyarázatnak komoly következményei lehetnek és a könyvem is ezekkel foglalkozik.

Honnan ered az érdeklődése a tudomány iránt?

JRS: A tudomány az ember és természet dialógusa. Mi kérdéseket teszünk fel, mert a kísérletek lényegében kérdések, amelyekre a természet válaszol. Így a tudomány a természet teljesebb megértésének eszköze. Einstein úgy hitte, Isten és természet egy és ugyanaz. Amikor tehát a természettel beszélgetünk, Istent ismerjük meg jobban. Semmi sem lehet izgalmasabb, mint a természet és a valóság megismerése.

Két évvel ezelőtt jelen volt A végső titok című könyve budapesti bemutatóján. Akkor azt mondta, azért lett regényíró, hogy végre korlátok és kööttségek nélkül megírhatta az igazat és nem csak a valódit. A kérdés persze az, hogy kinek az igazságát?

JRS: A történeteimet használom arra, hogy elmondjam az igazságot. Szerintem a mesélés az igazság felfedésének eszköze. A *per* című regényében Kafka a bíróságok szörnyű hiányosságairól rántja le a leplet. Egy jó regény ennyi csak, igaz anélkül, hogy valóságos lenne. Én a regényeimben Jézus valódi kilétéről (*A végső titok*), a radikális Iszlámról (*Isten haragja*), a gazdasági válság természetéről (*Az ördög keze*), vagy a halál utáni életről (*Salamon kulcsa*) írok.

Milyen benyomásokkal tért haza Magyarországról?

JRS: Nagyon tetszett. Az emberek barátságosak, tájékozottak, és Budapest csodálatos város. Emlékszem, a könyvvásár után mindenki pálinkával kínált, udvariatlanság lett volna visszautasítani, úgyhogy a sokadik kör után szinte alig tudtam a lábamon maradni. Nagyon jól éreztem magam.

Vannak ismeretei arról, hogy milyen érdeklődésű emberek kedvelik a regényeit?

JRS: A könyveimben történeteket használok arra, hogy elmondjam az igazságot. A történet persze kitalált, de a központi talány nagyon is valódi. Agatha Christie regényeiben például az egész történet kitalált – nem csak a karakterek, de a megoldásra váró probléma is (ki ölt meg kit?) az író agyának szüleménye. Az én regényeimben viszont bár a szereplők, a szerelmi- és titkosszolgálati történetek kitaláltak, a téma maga valóságos. Képes a tudomány bizonyítani Isten létezését? Mi történik a halál után? Ki volt Jézus valójában? Az Iszlám tényleg békés vallás? Mi van a gazdasági válság hátterében? Ezek a problémák valódiak, ahogyan a regényekben felvetett válaszok is. Mondhatjuk, hogy az igazság megszállottja vagyok, akármilyen fájó legyen is az. Így, a könyveimet tanult emberek olvassák, akik szeretnék megismerni az igazságot és ez által még többet megtudni a világról, de közben szeretnének kellemesen szórakozni is.

László Ágnes – Ruppert Viktor
Kossuth Kiadó